Ehdotus veden uudelleenkäytön vähimmäisvaatimuksista

COM(2018) 337 final

Tausta:

- EU:n kiertotalouspaketti ja vesipolitiikan suuntaviivat 2012

Tavoitteet:

- Edistää veden uudelleenkäyttöä ja sen turvallisuutta erityisesti terveyden sekä ympäristönsuojelun näkökulmasta
- Auttaa maatalouden harjoittajia hyödyntämään käsiteltyä yhdyskuntajätevettä
- Lieventää veden niukkuuteen ja saatavuuteen liittyviä ongelmia sekä sopeutua ilmaston muutokseen

Soveltamisala:

- Maatalouden kasteluvetenä käytettävä käsitelty yhdyskuntajätevesi

➢ EI velvoita jäsenvaltioita uudelleenkäyttöön eikä sen kannustamiseen

Veden uudelleenkäyttö EU:ssa

- Käsiteltyä jätevettä käytetään uudelleen n. 1,1 miljardia m³/vuosi, eli n. 0,5 % veden käytöstä
  - Ennuste 2030 1,7 %
- Uudelleenkäytettävästä vedestä 32% maatalouden keinokasteluun.

Country	Volume, million m3 per year
EU	964
Spain	347
Italy	233
Germany	42
Greece	23

Source: TYPSA (2013)

Ehdotuksen keskeinen sisältö

1. Kasteluvetenä käytettävän käsitellyn yhdyskuntajäteveden on täytettävä asetuksen liitteenä olevat vähimmäislaatuvaatimukset
2. Käsiteltyä jätevettä toimittavan laitoksen on laadittava riskien hallintasuunnitelma, jossa kuvataan käsittelyjärjestelmä, arvioidaan riskit sekä tunnistetaan riskientorjuntamenetelmät
3. Laitoksen on haettava veden uudelleenkäytölle lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta
4. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että uudelleenkäyttö täyttää sille asetetut vaatimukset

Lisäksi

- Jäsenvaltioiden on nimettävä yhteystaho muiden jäsenmaiden kanssa tapahtuvaa viranomaisyhteistyötä varten
- Jäsenmaiden on varmistettava, että tiedot uudelleenkäytettävän veden määrästä ja laadusta, luvista sekä vaatimusten täyttämisestä on julkisesti saatavilla. Tiedot on päivitettävä vähintään vuosittain.
- EEA laatii aluksi kolmen vuoden päästä ja myöhemmin kuuden vuoden välien yhteenvedon jäsenmaiden tiedoista.
- Jäsenmaiden on noudatettava asetusta vuoden sen voimaantulon jälkeen

Ehdotuksen vaikutukset

- Vaikutukset terveyteen, elintarviketurvallisuuteen ja ympäristöön arvioidaan jäävän Suomessa vähäisiksi.
  - Suomessa ei näköpiirissä tarvetta alkaa käyttää käsiteltyä yhdyskuntajätevettä kasteluun
  - Vaikutukset rajoittuisivat lähinnä käsitellyllä jätevedellä kasteltujen kasvien sekä niistä tuotettujen elintarvikkeiden ja rehujen tuontiin ja käyttöön Suomessa.
- Uudelleenkäyttöä tarjoavalle vesihuoltolaitokselle ja kasteluveden käyttäjälle mahdollisesti investointeja ja lisäkustannuksia.
- Toimivaltaisen viranomaisen nimittämisestä ja lupa- ja valvontamenettelyistä sekä näihin mahdollisesti liittyvästä lainsäädännön ja tietojärjestelmien kehittämisestä jonkin verran lisäkustannuksia ja hallinnollista työtä.
- Suomessa toiminnanharjoittajia ja viranomaisia koskevat vaikutukset jäisivät kuitenkin pieniksi ottaen huomioon veden uudelleenkäytön harvinaisuus sekä mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevia menettelyitä ja järjestelmiä.

Näkökulmia veden uudelleenkäytöstä

- Veden ylenmääräinen käyttö ja vedenpuute on jo nyt todellisuutta
- Yhdyskuntajäteveden uudelleenkäyttöön sisältyy myös riskejä, koska se voi huolimattomasti toteutettuna aiheuttaa merkittäviä haitallisia seurauksia ihmisten ja eläinten terveydelle ja ympäristölle.
- Käsitellyn yhdyskuntajäteveden käytöllä ei tule korvata veden säästämistä, vesitehokkuutta ja vesien tilan parantamista
- Suomessa veden uudelleenkäyttö, varsinkaan käsitellyn yhdyskuntajäteveden uudelleenkäyttö, ei ole tarpeen, mutta siihen liittyvien mahdollisuuksien edistäminen on kannatettavaa kiertotalouden, resurssi- sekä energiatehokkuuden sekä puhtaan teknologian näkökulmasta

- Etelä-Euroopan maissa vahva kannatus asetukselle
    - Pohjois-Euroopan ja eräät Keski-Euroopan maat jossain määrin varautuneempia

Johtopäätökset

- Veden niukkuudesta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on välttämätöntä
  - veden uudelleenkäyttö yksi keinoista, kunhan se tehdään turvallisesti
- Asetuksen keinot - yhteiset vähimmäislaatuvaatimukset, riskien hallinnan ja seurannan velvoitteet - ovat kannatettavia ja oikeansuuntaisia
  - ei velvoita uudelleenkäyttöön
  - mahdollisuus antaa tiukempia vaatimuksia
  - tietojen julkisuus

- Jatkovalmistelussa varmistettava, että ympäristönsuojelu- , terveydensuojelu- sekä elintarvike- ja rehuvalvontaviranomaisilla mahdollisuus arvioida riskit ja vaikuttaa lupaprosessiin.
- Lisäksi arvioitava tulisiko riskienhallintasuunnitelman sisällön velvoittavuutta tiukentaa esimerkiksi sellaisten haitallisten aineiden osalta kuten raskasmetallit, torjunta-aineet, desinfioinnin sivutuotteet ja lääkeaineet

Vähimmäisvaatimukset (1/3)

- Käsiteltyä jätevettä koskevat vähimmäisvaatimukset jaetaan luokkiin A-D sen mukaan, mitä kasviluokkaa kastellaan ja millä kastelumenetelmällä

Taulukko 1. Kierrätetyn veden laatuluokat ja sallittu käyttö maataloudessa sekä kastelumenetelmä

Kierrätetyn veden vähimmäislaatu	Kasvikategoria	Kastelumenetelmä
A	Kaikki ravintokasvit, mukaan lukien raakana syötävät juurikasvit ja ravintokasvit, joiden syötävä osa on suoraan kosketuksessa kierrätettyyn veteen	Kaikki kastelumenetelmät
B	Raakana kulutettavat ravintokasvit, joiden syötävä osa tuotetaan maan alla eikä ole suoraan kosketuksessa kierrätettyyn veteen, käsiteltävät ravintokasvit ja muut kuin ravintokasvit, mukaan lukien maitoa ja lihaa tuottavien eläinten ravinnoksi tarkoitetut kasvit	Kaikki kastelumenetelmät
C		Vain tippukastelu*
D	Teollisuus-, energia- ja siemenkasvit	Kaikki kastelumenetelmät

Vähimmäisvaatimukset (2/3)

- Lisäksi täydentäviä ehtoja kuten, että bakteereja koskevat vaatimukset täytettävä 90% näytteistä
- Muuttujat ns. perinteisiä veden laadun indikaattoreita, joita käytetään talous-, kastelu- sekä jätevedelle.
- Alkutuotantoasetuksessa (1368/2011) *E. coli* enintään 300 pmy/100 ml

Taulukko 2. Kierrätetyn veden laatuvaatimukset maatalouden keinokastelussa

Kierrätetyn veden laatuluokka	Viitteellinen teknologian kohde	Laatuvaatimukset				
		E. coli (pmy / 100 ml)	BOD_5 (mg/l)	TSS (mg/l)	Sameus (NTU)	Muu
A	Biologinen käsittely, suodatus ja desinfiointi	≤ 10 tai alle havaintorajan	≤ 10	≤ 10	≤ 5	*Legionella* spp.: < 1000 pmy/l, jos kasvihuoneessa on aerosolisaatioriski
B	Biologinen käsittely ja desinfiointi	≤ 100	Neuvoston direktiivin 91/271/ETY[1] mukaisesti (Liite I, taulukko 1)	Direktiivin 91/271/ETY mukaisesti (Liite I, taulukko 1)	-	Suoliston sukkulamadot (suolimadon munat): ≤ 1 muna/l laidunten tai rehukasvien kasteluun
C	Biologinen käsittely ja desinfiointi	≤ 1000			-	
D	Biologinen käsittely ja desinfiointi	≤ 10 000			-	

Vähimmäisvaatimukset (3/3)

- Jätevettä toimittavan laitoksen on seurattava uudelleenkäytettävän vedenlaatua käyttöluokittain ja suureittain. Esimerkiksi sameuden osalta jatkuvatoimisesti, mutta bakteerien osalta joko viikoittain tai kaksi kertaa kuukaudessa.

- Lisäksi seuranta varmistettava aloitettaessa ja järjestelmää uudistettaessa mittaamalla mikrobiologisten indikaattorien poistumista käsittelyprosessissa

	Seurannan vähimmäistiheys					
Kierrätetyn veden laatuluokka	***Kolibakteeri***	**BOD_5**	**TSS**	**Sameus**	***Legionella* spp.** ***(tarvittaessa)***	**Suoliston sukkulamadot** ***(tarvittaessa)***
A	Kerran viikossa	Kerran viikossa	Kerran viikossa	Jatkuvasti	Kerran viikossa	Kahdesti kuussa tai kierrätysjärjestelmän toiminnanharjoittajan määrittämä seurantatiheys kasviin kulkeutuvan jäteveden sisältämien munien määrän mukaan
B	Kerran viikossa	Direktiivin 91/271/ETY mukaisesti (Liite I, D jakso)	Direktiivin 91/271/ETY mukaisesti (Liite I, D jakso)	-		
C	Kahdesti kuussa			-		
D	Kahdesti kuussa			-		

Maa- ja metsätalousministeriö